

празници празнуват и главните християнски празници. В гр. Мадан са много по-ревностни мюсюлмани, някои от тях се турчечат.

Тъй като нито самите агюпти имат ромска идентичност, нито местното население ги приема като цигани, ние не включихме направените от тях интервюта в общия масив на респондентите роми.

Изследването ни отново показва колко нехомогенна е циганската “общност”. Фактически циганите са “общност” за “другите”. В масовото българско съзнание те фигурират като единна, трудно различима маса. В изследването “Връзки на съвместимост и несъвместимост между християни и мюсюлмани в българските земи” около девет десети от респондентите българи и български турци изразяват съгласие с твърдението “Има изключения, но общо взетовсички цигани си приличат.” Това е много показателно изказване, разкриващо едновременно непознаването на циганите, нежеланието да ги опознаем и дискриминативно, предубедено отношение спрямо тях.

Самите роми рядко имат съзнание за единна ромска “общност”. Действителни общности на практика се оказват отделните субгрупи: на кардарашите, на ловарите, на калайджиите, на бургуджиите, на “турските цигани”, на лингурарите и т.н. Съзнание за по-цялостна общност, за специфична етническа група имат само част от представителите на ромската интелигенция. Те полагат усилия за политическо обединяване на ромите в страната с цел успешното им участие в поставянето и решаването на тежките социално - икономически проблеми на тази част от българското население. Склонни са да обясняват неуспеха си в етномобилизацията и създаването на единна политическа организация на всички цигани в България с добре обмислена и провеждана държавна политика, насочена към разединяването на ромите - една илюзия, която щади самочувствието им, но затруднява контактите им с държавните служители, работещи по проблемите на ромите.

Една от задачите на изследването бе “улавянето” на вътрешно-груповата диференциация на ромската общност в България. Молахме респондентите, самоопределили се като цигани, да назоват и подгрупата, към която принадлежат.

От самоопределилите се като цигани 47,3% посочиха, че са от групата на “българските цигани” (в много редки случаи се самоназоваваха “дасикане рома” или още по-рядко - “гаджикане рома”). От тях 3/4 не посочиха друго самоназвание на групата си. Останалите най-често съобщаваха названието на традиционния или съвременния занаят на